

ПРЕЗИДЕНТ ЩЕ РАЗ ДОМАГАЄТЬСЯ ЗНИЖКИ ЦІН НА ЖИТТЄВІ КОНЕЧНОСТІ

Нью Йорк, 16 лютого. Президент Труман оприлюднив свій найгостріший зазив до знижки цін на життєві конечності, щоб у такий спосіб стримати інфляцію. Цей зазив поміщений у письмі до Джорджа В. Велша, президента Конференції Посадників м'єст Злучених Держав. Конференція збиралася на триденні наради в Нью Йорку в понеділок і має в першу чергу призначитися над контролю життєвих потреб. Крім цього вона має зайняти становище в справі підтримки для Плян Маршала. У своїх зазиві президент мав мабуть на думці опозицію конгресу проти плянованої ним урядової контролю життєвих продуктів і тому тон зазиву є незвичайно рішучий.

ВЖЕ ПРИГОТОВЛЯЮТЬ АД- МІНІСТРАТОРА ПЛАНУ МАРШАЛА

Вашингтон. — Предсідник сенатської комісії закордонних справ Артур Ванденберг підтримує кандидатуру конгресмена Кристіана А. Гертера, республіканця з Массачусетса, на адміністратора Плян Маршала для зливання Європи, як про це доповідає кореспондент Н. Н. Таймсу, Джеймс Рестоу.

Програма для Видужання Європи, як урядово названий уже Плян Маршала, набрала вже признак певності в п'ятницю 13 лютого, коли то сенатська комісія закордонних справ одностайно ухвалила ввести її в життя. Згідно з бажанням президента і секретаря стейту вона обіймає чотири роки, однак буде змінена в деяких подробицях.

На першу річ для сфінансування Плян ухвалено 5.3 мільярдів доларів на перших 12 місяців, замість 6.8 мільярдів на перших 15 місяців. Для адміністрації Плян має бути іменованим урядовець з рангою кабінетного секретаря і з платнею \$20,000 на рік. Окремий контролер буде відвідувати поодинокі держави, обняті Плян Маршала, щоб перевіряти, чи фонди вживаються на призначені цілі. Програма має увійти вже з днем 1 квітня, однак її ще мусить ухвалити повний конгрес.

ВОЛЕС НЕ ВЕРНЕТЬСЯ ДО ДЕМОКРАТІВ

Нью Йорк. — Генрі Волес, якого посадики Нью Йорку Вільям О'Двайер вівзав до відкату і до повороту в ряди Демократичної партії, відкинув цю пропозицію у своїй промові в неділю 15 лютого, виголошеній до виборців 24 конгресового дистрикту на перемісті Бронкс. В тому дистрикті стає до доповняючого вибору кандидат Американської Лейбор Парті Лю Айзексон проти демократа Карла Попера, у віторок 17 лютого. А. Лейбор Парті підтримує кандидатуру Волеса на президента, і тому доповнюючі вибори викликали загальне зацікавлення. У своїй промові Волес з насмішкою сказав, що провідники Демократичної партії "смертельно настрашені" цим наглим новим рухом. Ви-

Створено осередок для розсе- лення української імміграції

Нью Йорк. — У виконанні ухвали нарад директорів Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету з 24 січня, Жіноча Секція цього ж Комітету, при співучасті Об'єднаного Комітету Українських Національних Товариств міста Нью Йорку, скликала спеціальні наради на п'ятницю 13 лютого до Українського Демократичного Клубу, з метою покликати до життя український центр для розселення. На нарадах явилася понад 50 осіб, які репрезентували 29 товариств, крім цього більше число гостей зпоза Нью Йорку. Народам проводила голова Жіночої Секції ЗУАД Комітету Іванна Бенцаль, секретарював Григорій Бакуменко. Головний директор ЗУАД Комітету д-р Володимир Галан зачував конечність отворення кількох українських центрів для розселення нових іммігрантів в Злучених Державах, а їх число після можливе недалекого прийняття нового імміграційного билу (Стратона), може зрости до цієї міри, що треба буде змобілізувати всі наші сили для допомоги при розселенні. Нью Йорк, як найбільша пристань, мусить найспідепер бути готовим до такої акції.

Над цим справою визначалася річна дискусія, в якій збирали голос нові і старші громадяни. В дискусії зарисувалися два напрямки, а це: одна, щоб якості приступити до творення центрів; друга, щоб скликати ще ширші збори для виснення положення і шойно тоді вибрати відповідний комітет. Перемогла думка негайної акції й тому покликано до життя комітет з назвою Перший Переселенний Осередок З.У.А.Д.К. в Нью Йорку і для введення його в життя вибрано Комітет, в склад якого увійшли: д-р Микола Багранівський, інж. Петро Краснонос, Ольга Мачедюх, Дарія Кульчицька, Катерина Джорджія, Семен Угорчак, Марія Лехицька, о. Орест Засійбід, ЧСВВ, Катерина Кушак, Анна Настюк. Одно місце зарезервовано для представника україн. православної церкви в Нью Йорку. Тому, що на селі не було прийнятого представника української православної церкви в Нью Йорку, це місце зарезервовано для нього. Коли комітет буде доповнений, тоді буде вибрана езекутива Осередка і подані до відома імена управи. Доки що нова установа буде мати приміщення в кімнатах Самопоміч Нової Української Імміграції, під ч. 33 Іст 7-ма вулиця, в Нью Йорку, де є вільна кімната і телефон.

В неділю, 15 лютого, відбулося перше засідання ново-вибраної Управи, тимчасовим головою якої вибрано Семена Угорчака, його заступником о. Ореста Засійбиду, а секретарем інж. Петра Красноноса. Створено підготовчу комісію, яка протягом одного тижня повинна приготувати плян праці Переселенної Станиці.

ВОРОГИ ІТАЛІЇ

Рим, 15 лютого. — Італійський прем'єр де Гаспарі виступив сьогодні з промовою, заявляючи, що комуністи є ворогами Італії і з ними є виключена будьяка співпраця.

АЙЗЕНГАВЕР ТВЕРДИТЬ, ЩО МІР НЕПЕВНИЙ, А ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ЗАСЛАБІ

Вашингтон, 15 лютого. — Оборонні засоби Америки є невистарчалні в теперішньому часі, коли то нема запереного миру — оце твереза оцінка уступившого недавно голови генерального штабу армії ген. Двайта Д. Айзенавера. Цю острого помітив він у кінцевім світі своєї діяльності. Його оприлюднив департамент війни без ніяких заміток.

Звіт Айзенавера, колишнього команданта альянтських армій на західній фронті у війні проти Німеччини, обіймає 10,000 холодно передуманих слів, у яких він зисовує теперішнє світове положення. Це положення представлено далеко більше замрячене, ніж його досі представляв Айзенавер. Та не вважаючи на це, він добає можливість миру в Плян Маршала для видужання Європи, а даліше в збільшенім впливі Об'єднаних Держав. Для цієї цілі треба в першу чергу збільшити американську суходутну армію до 1,300,000 воєків, а крім цього зорганізувати належне резервни, перевести загальний військовий вишкіл, підготувати мобілізацію індустрії, збільшити воєну флоту й повітряну силу Злучених Держав. Не називаючи Росії по імені Айзенавер ствердив, що мир загрожений тому, що "велетень" йде проти миру з заходу і сходу, а коли мир має бути втриманий, то не можна допустити до того, щоб Середземне море було опановане цим велетнем.

30-річчя проголошення незалеж- ности Литви

Нью Йорк, 16 лютого. — Сьогодні припадає 30-річчя з дня проголошення державної незалежності Литовської Республіки сьогодні знову поновлено литовського народу. З цієї нагоди і старанням Американсько-Литовської Ради відбулася тут вчора у виповненні

слідок нацистсько-большевицької змови. Губеритор Дюї в імені населення ньюйорського стейту висловив симпатії литовському народові та надію, що "Литва знову буде вільна" і, можливо, "швидше, ніж можна сподіватися". Під промовою керівника Литовсько-Американського Інформаційного Центру, п. К. Р. Юргелі, ухвалено відповідні резолюції. Мистецьку частину програми виповнили виступи церковного хору під проводом Павла Сакаса та оперової співачки Барбари Дарліс.

(Докінчення на стор. 4).

ЛЕКЦІЯ СВЯТОСЛАВА ГОРДИНСЬКОГО В МИСТЕЦЬКІЙ ГІЛЬДІ

Нью Йорк, 15 лютого. — Сьогодні в приміщеннях Містон Гавз при 38. вулиці Святослав Гординський виголосив перед членами Української Мистецько-Музичної Гільдії лекцію про сучасне українське мистецтво. Цього незвичайно інтересного доклада слухало біля 40 осіб, головню з зацікавленою мистецтвом місцевою американсько-українською молоді. Після доклада відбулася оживлена дискусія. Це був перший публічний виступ нашого визначного мистця, що недавно приїхав зі скитання в Європі і вже зумів розгорнути тут широкую діяльність. Святослав Гординський, разом з мистцями М. Бутвином, П. Андрусівим та іншими підготували тепер репрезентативну українську мистецьку виставу.

НА ШЛЯХУ ДО ОБ'ЄДНАННЯ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ

КОНФЕРЕНЦІЯ ЗАХІДНИХ ВЕЛИКОДЕРЖАВ В СПРАВІ НІМЕЧЧИНИ

Лондон 16 лютого. (ЮП). — Завтра тут має початися конференція трьох західних великодержав в справі Німеччини. В конференції візьмуть участь представники Злучених Держав Америки, Великої Британії та Франції, як теж запрошені європейських держав. Предметом наради буде даліше політичне оформлення та господарський розвиток західних зон Німеччини. Британський військовий губернатор в Німеччині, ген. сер В. Робертсон вчора вже в тій цілі прибув літаком до Лондону. Ця конференція буде тільки одною з цілого ряду подібних, плянованих у зв'язку з проголошенням в дні 23 січня пляном Бецина щодо західно-європейського державного об'єднання. Завтра в Парижі почнеться британсько-французька конференція в найближчій п'ятниці заступники міністрів закордонних справ чотирьох великодержав почнуть у Відні конференцію в справі мирового договору з Австрією.

МІНУЛОЇ СУБОТИ АМЕРИКАНСЬКИЙ І БРИТАНСЬКИЙ ВІЙСЬКОВІ Губернатори дозволили німцям на продукцію сирого алюмінію, хоча її заборонено Потсдамським договором, зараховуючи її до воєнної індустрії.

МІНУЛОЇ СУБОТИ АМЕРИКАНСЬКИЙ І БРИТАНСЬКИЙ ВІЙСЬКОВІ Губернатори дозволили німцям на продукцію сирого алюмінію, хоча її заборонено Потсдамським договором, зараховуючи її до воєнної індустрії.

МОСКВА ПРОТЕСТУЄ

Лондон, 15 лютого. Московська радіофонія передала вчора текст протестів, які виступили проти уряду Злучених Держав, Британії і Франції проти їх спільної конференції в справі Німеччини. В ноті стверджується, що така конференція буде виразним порушенням Потсдамського договору і тому Советський Союз застерігається проти всіх постанов цієї конференції.

КОНФЕРЕНЦІЯ СОВЕТСЬ- КИХ САТЕЛІТІВ

Прага, Чехословаччина, 15 лютого. (Рейтер) — Сьогодні тут повідомлено, що в найближчий віторок тут почнеться конференція міністрів закордонних справ Польщі, Чехословаччини та Югославії. Предметом наради буде теж справа Німеччини.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ГЕНЕ- РАЛ У ГРЕЦЬКІЙ ВОЄН- НІЙ РАДІ

Атени, 15 лютого. (ЮП). — Ген. Джеймс А. Фліт, іменованний американський урядом головою американської військової місії в Греції, буде членом грецької Національної Оборонної Ради. В цьому характері він матиме голос щодо воєнних операцій грецької армії проти большевицьких партизанів. Ці самі права матиме теж командант британської військової місії. Рішення виніс грецький уряд та видав відповідну прокламацію. Досі американський і британський команданти були в загальній Раді, але тільки як спостерігачі і дорадники.

АМЕРИКАНСЬКО - СОВЕТСЬКІ СУПЕРЕЧНОСТІ В СПРАВІ КОРЕЇ

Сеул, Корея, 15 лютого. Сьогодні тут стверджують, що советські окупаційні власті задумують в найближчому часі проголосити в своїй північній зоні свій "уряд для цілої Кореї". В американській зоні перебуває комісія ОД, завданням якої є приготувати та наглядати над загальними виборами, що такий уряд мали б встановити. Совети цю комісію бойкотують, провокуючи різноманітні страйки та заворушення проти неї.

БЕЛЬГІЙСЬКИЙ УРЯД В БОРОТБІ ПРОТИ СТРАЙКІВ

Брюссель, 15 лютого. В Бельгії страйкує біля 100,000 робітників у важливих індустріях та підприємствах загальногостроування. З метою зламати страйк уряд виніс цілий ряд рішень, на підставі яких страйкарів буде штрафувати за роботу, або переслідувати законом. Страйки були в більшості зорганізовані комуністами.

Встановити. Совети цю комісію бойкотують, провокуючи різноманітні страйки та заворушення проти неї.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130
of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокі числа три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.50	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і Заграниці:		Foreign, and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з понеділка (з англійською Частинкою):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y.
BRYANT 9-5882.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакції не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

„НАРОДНА ТВЕРДИНА“

Піоніри українського, організованого, народного життя в Америці назвали Український Народний Союз „народною твердиною“. Ця назва, як знаємо, прийнялася, бо наш світовий загаль, значучи життя-буття американських українців, с щиро переконаний, що ця назва У. Н. Союзу справедливо належить.

Уся історія У. Н. Союзу це постійне змагання до національного освідомлення, гуртування і об'єднання наших людей на американській землі для певних, високих цілей. Життєве забезпечення було для наших людей цілковитою новістю, але й не меншою новістю були теж й ідейні речі, які У. Н. Союз виділяв, зв'язуючи їх з ідеалами країни Вашингтона та цієї землі, з якої ми вийшли. Боротьба за українське ім'я, оборона Української Церкви перед наступами москвофілів і мадяронів, закладання читальні, старання за призначення українського єпископа для американських українців, видавання популярних книжок та організування перших віч та відвідин — це була тому 50 чи 40 років мозольна й важка праця серед маси, яка у своїй подавляючій більшості була неграмотною. Тому, що У. Н. Союз, не зважаючи на важкі удари, які спалили на нього з усіх боків, усе це видержав, наш нарід в Америці оборонив і охоронив та до себе пригорнув, став його згодом називати „нашою народною твердиною“.

У. Н. Союз пробували пошкодити ще й недавно, в часі останньої війни, вороги змагали українського народу до вільного, незалежного й демократичного життя, додаючи в нього американську твердиню оборони права України на державну самостійність. Теж і цей удар У. Н. Союз не тільки видержав, але відповів на нього посиленням своєї ідейної праці, себто виданням цілого ряду книжок про Україну в англійській мові.

У. Н. Союз, це — ми. Це не одиниця, ні гурток, але наш загаль, той найсвідоміший, найідейніший, найщедріший. З кінцем січня цього року мав він 48,475 членів. Та ми переконані, що це є між нами поважне число таких, які теж добрі, ідейні та патріотичні, а це не є в рядях У. Н. Союзу. Ми думаємо, що нам треба притягнути до У. Н. Союзу ще й таких, головних з молоді, які не дуже свідомі й не знають, хто вони та яких батьків, щоб у Союзі усвідомились і духом зміцніли. Коли ж іде про нову українську еміграцію, що починає прибувати до нас, то ми переконані, що вона цілком певно приступить радо до У. Н. Союзу і скріпить цю „народну твердиню“, як тільки ближче з нею запізнається.

Значить, є ще багато наших людей, які повинні би бути в У. Н. Союзі. Тому при добрій волі й охоті не було б трудно виконати це, до чого закликає головний уряд У. Н. Союзу відділові урядників, членство У. Н. Союзу та весь наш загаль, себто, щоб більшість У. Н. Союзу до 50,000 членів. Бракує тепер до 50 тисяч ще тільки 1,525 членів. Це мале число на нашу велику громаду. Тому варт трохи попрацювати кожному і кожній з нас, щоб заманіфестувати, що „українська народна твердиня“ на вільній американській землі твердне й міцніє.

Бюджетова відповідальність

Хитання цін харчових продуктів дає надію, що кошати життя в нашій країні значно будуть нижчі. Провідники Республіканської партії в конгресі, які давно заповіли боротьбу за знижку податків, мають тепер аргумент, що справді прийшов уже час на таку акцію.

Загально говорять люди з насмішкою: „Дві речі є певні: смерть і податки“. Це лише вказує, що від податків у модернім громадянстві ніхто ні як не може викрутитись. Зате можна надіятися, що раз податки будуть менші, другий раз більші. Чи саме теперішня пора міжнародного напруження і загальної рятунку світу від загибелі є доброю нагодою до знижки, це інше діло. Однак тому, що перед виборами партії хочуть приподобитися виборцям, вони кидають заклики, обраховані на здобуття популярності. Як приклад такої поведінки може послужити спроба республіканської більшості в конгресі, щоб обтягти податок в найближчій бюджеті на \$6,500,000,000. Ухвала в цій справі перейшла вже в палаті репрезентантів, однак незабаром спільна конгресова комісія, в якій теж республіканці мають більшість, заявила, що можна буде знизити податок лише на \$2,500,000,000.

Саме оця нагла зміна фронту вказує, що намірена знижка податків не опирається на якісь певних датах, лише на бажанні здобути популярність. Президентський прелімінарний приходів на найближчий скарбовий рік, вироблений цілим штабом урядових знавців, передбачає загальний прихід держави — майже виключно з податків — в сумі \$44,500,000,000, а видатки бюджетові на \$39,700,000,000. Це значить, що передбачена надвишка виносилася б \$4,800,000,000. Спільна конгресова комісія, яка пропонує втрати податки на 2.5 більйонів, передбачає приходи на \$47,300,000,000, видатки на \$37,200,000,000, отже мала б остатися надвишка в сумі \$10,100,000,000. Саме з огляду на таку вимірну надвишку хоча спільна комісія, складена аж з 102 конгресменів, знижила податки. Коли б прийняти обрахунок бюджетових приходів і видатків, пред'явлені президентом в його посланні з 2. січня, то після знижки податків на півтретя більйона, ще такі осталися б надвишка в сумі близько 3 більйонів.

Оці цифри добрі на папері. Та коли прийдеться здійснювати плани, тоді покажеться, що це непередбачене. На це вказує приклад з минулого року. З початком 1946 р. прези-

дент Труман пред'явив бюджет в сумі \$37,000,000,000 на теперішній скарбовий рік, який почався з дня 1. липня 1947, а кінчиться 30. червня 1948 р. Негайно після пред'явлення бюджету почалася теж боротьба за його знижку і падає ухвала обтягти бюджет на 6 більйонів, а сенат на 4.5 більйонів. Хто тоді мав рацію, цього не дасться ствердити, бо президент поставив своє veto проти конгресового бюджету і для практичних цілей втримався президентів бюджет в сумі 37 більйонів. Рік ще не закінчився, а вже тепер пізнати, що видатки будуть вищі, бо ухвалені конгресом додаткові видатки вже довели бюджет до висоти \$37,700,000,000. Звісно, що після ухвалення бюджету на теперішній скарбовий рік прийшли ще додаткові видатки на допомогу Греції й Туреччині і їх треба було в конгресі ухвалити.

Тесаме може статися і в новому бюджеті. Досі в найближчій бюджеті передбачений лише План Маршала з видатками на суму \$6,800,000,000, однак вже після оприлюднення коштів цього Плану появилася оцінка допомоги, яку треба б дати для Китаю в сумі \$570,000,000. Також заповідають нову допомогу для Греції й Туреччині і це ще дальше може збільшити бюджетові видатки. Бюджетом не об'являється теж програма розбудови американської повітряної сили, яка обрахована президентською Повітряною Комісією на 3 більйони і т. п. Це все вказує, що намагає знизити податки, коли б навіть була ухвалена, буде лише хвилевою. Бо коли прийде бюджетовий дефіцит і його покриття з хвилевих позичок, то наступного року цей недобір мусить бути покритий.

Так розуміє господарку кожний господар, так теж його розуміє і конгрес, як правний господар держави. Іде лише про відповідальність. Сама о-бережність, з якою конгрес підходить до податкової справи, вказує, що конгрес, як відповідальність. Він хотів би знайти якийсь спосіб „задоволити вдовку і врятувати козу“. Треба подбати про заплатавання конечних видатків, але конгрес хоче це зробити так, що б не настрашати населення податками, головне перед виборами. Бо то вже теперішній конгрес наразив собі виборців в різний спосіб: одних ухваленням билу Тефта-Гартлі, других ворожим наставленням до комуністів; інших знесенням контролю цін, а це інших недопущенням скитальників з Європи і т. п. Конгресмени, які

Микола Кокольський.

Хора душа

(Думки на руїнах Німеччини).

Друга світова війна скінчилась. Уже два роки минуло з тієї хвилини. Уже руїни міст бурном поросли. Уже й не один скромний хрестик на воронькій могилі до доду похилився й не одна могила, столетана ногами з землею зрівнялася.

По вулицях німецьких міст нерідко стрінеш молодих людей, важко окалічених. Ними простягають вони до проходжувачих руку.

Та лиш рідко хто з проходжувачих киме гріш у простягнену долоню.

Та не тільки мурі міст лежать у руїні. Зруйнована і людська душа. І ця душевна руїна куди більше загрозлива, як матеріальна. Бо мурі відбудувати легко. Але зруйновану душу відродити дуже важко.

В чому ж полягає отся хороба душі? Десятьмадцять сторіччя приносить асцитський розвиток природничих наук. У зв'язку з цим двадцяті вік розвиває техніку до фантастичних розмірів та механізує продукцію. Людина перестала бути індивідуальністю, а стається складовою частиною машини, яку вона обслуговує; вона механізується. На роздумування над глибокими проблемами людського існування вона не має ні часу, ні охоти, ні не відчуває потреби цього. Вирочим це роблять за неї фахівці, офіційні проповідники моралі та філософи усякого покрою та масті.

На яких же основах будують філософи XIX і XX. вв. світогляд? Отже в першу чергу на тих „правдах“, які подають до „вирування“ природничі, а в першу чергу біологічні науки. Вони кажуть, що життя це функція фізико-хімічних процесів між елементами організму, це

раз попали на це становище, хотіли б на ньому втриматися, бо мають не злу платню тай визначне становище в громадянстві. Тому хотіли б погодити свою важку відповідальність за долю нації з популярністю серед громадянства, щоб знов переохвотитися через нові вибори.

Назавгад треба признати, що теперішній конгрес свідомий своєї відповідальності перед історією. Але треба, щоб загаль розумів світове положення і переживав на себе частину відповідальності. Тоді й конгресмени та сенатори не потребували б оглядатися на задні колеса, маючи поперта загаль у найважливіших сучасних проблемах домашньої та закордонної політики.

продукти незвичайно довгого ряду пристосувань пластичної протоплазми до зовнішніх обставин у безстанній боротьбі за існування. Людина, як частинка живої природи, піддається тим самим її законам, тій же самій боротьбі за існування. Ось тут треба шукати коренів двох сучасних хворіб, ту-по-розумілого нацизму і забриханого-хамоватого большевизму й їхньої хижацької моралі.

По правді, оба вони собі рідні брати, хоч здається такі різні. Оба вони відкинули християнську мораль. Її безкомпромісово: „Не вбивай. Не кради! Люби ближнього твого...“ стояли непереможною перешкодою на шляху побудови їхнього дравопорядку. Тож геть її! Немає Бога! Бог це фантом, нікому непотрібний, ба що більше, шкідливий! Цей фантом вдуманий пануючою класою для порабощення працюючих. Релігія ж це опіум народу! Геть із нею! Так говорять большевики. Нацист ужив іншої тактики. Він ласкаво лишив Бога, але вбрав його в брунату тогу тай увічав свастикою. Час до часу фюрер прибирав позу провинцяльного актора і звертався в бундучнім тоні до того брунатуного Бога за благословенством своїх кривавих чинів. І так на місце християнської моралі воять одні і другі мораль партійну. Добре є те, що корисне для моєї партії.

Нацисти проголосили зразу, що їх раса вища, надлюдька, та що їх Провидіння визначило панівну роль в світі. Всі інші раси менше варті, а то й зовсім безвартісні, ба навіть шкідливі і тому треба їх знищити. Та й вистрілювати їх масово, безощадно, без іскри чуття в серці. Большевики проголосили, що правда, зрівняння всіх рас і націй. Та це тільки в теорії. На ділі ж цілий державний апарат „советской страны“ опинився в руках москалів, шкідливості поголовно зрусифіковано, а російська мова стала панівною на терені всіх „союзних республік“. В 30-ти роках виморено непокірного хахла штучно викликали голодом, та заслали в примусові табори праці. Такі старі українські большевики, як Хвильовий і Скрипник куле в скрань спокутували свою віру в большевицьку правду. А скільки їх лягло в спру землі, скільки помандрувало в мерзлі сніги Соловков, у безмежні степи Какастану, отих відомих і невідомих „українських самостійників“ за те тільки, що мали відвагу бути українцями! Це хіба Всевиш-

ний не тільки мурі міст розсипався в руїну. Розприспався, як мильна банька, також і нацистська ідеологія та мораль, і душу німецької людини сповнила порожнеча. Одні з них це десь по закутках спують мрії про „надчоловіка“, а другі блукають як блудні вівці, не знаючи свого шляху. Але є й такі, що шукать нових доріг, нових ідей, нового життєвого змісту, б о інакше життя людини скоюється до вегетативної тварини... Лиш кривава зоря все ще горить над світом. Та прийде черга і на неї, розсиплється і вона в пил. Не можна будувати людського щастя на гризку, на крові і слізах. Тому і советську людину чекає також отся духовна криза. Її можна бачити вже й в теперішній советській дійсності. То ж советська філософія не найшла ніякого ідеалу на місце Бога та християнської моралі. Не заступили їх „ісціяні“, „геній людства“, опікун і батько народний“, ні піднесена на висоту святости праця, ні ніщо. Тому й в останній час певний відворот від безкомпромісового атеїзму, певна свобода релігії. Та це далеко не вистарчає. І, подібно, як задовільна душа нациста, прийдє час великого душевного заломання советської людини. Ця криза о-

чий на Страшнім Суді розкрити! Підчас останньої війни можна було скрізь читати „до-звунгі“:

„Да здравствует великий русский народ победитель!“ Отже вже навіть не советський, а прямо російський. Цілком вірно, бо большевики це такіж російські націоналісти як москалі всяких партій і груп.

Керму советською як і нацистською державою перебрала на себе партія, група довірених виборців. Партія здавала собі справу з того, що старшого покоління, вихованого в демократичному дусі, вже не перевиговало. Тому й вини-ла його де тільки могла. А з другої сторони вона взялася за виховання молоді в своєму дусі. Нацисти висмівали бру-тально демократію, відмовляючи їй всякої конструктивної вартости. Большевики нато-мість зхилилися іншої такти-ки. Вони говорять скрізь про свою „народну демократію“, так ніби демократія могла би бути і ненародною. На ділі большевицька демократія це звичайна брехня, розчислена на обурення несвідомої люди-ни. Бо чи ж це демократія, коли тебе, за свідомо виказану думку, незгідну з офіційною, партійною, замкають у тюр-му? І чи це демократична держава, що ціла побудована на диктатурі одної партії?

На шляху побудови нового ладу стояли моральні перешкоди. Їх належить усунути. Тож геть із Богом, геть із релігією, геть із родинною мораллю! Геть із мораллю в політиці! Добре є те, що корисне для моєї партії, для моєї раси. Все інше шкідливе і його належить знищити концентраційними таборами, надмірно важкою працею в голоді і холоді, а то й просто злікуйдувати. Не дармо то одні вибрали собі як символ своєї держави криваву зору, а другі хрест із поломаними раменами. Ось у такому дусі виховувалися їх молодь. Ба, що більше; її за-правляли вже від наймолод-ших літ до найбільш злочин-ної роботи, до холодного мор-довання безборонної людини.

Та лихо родить тільки лихо. Так і ті криваві злочини, яких на кожному кроці dokonували бутні, глупі, зарозумілі, безсердечні нацисти, завели їх у пропасть. Нацистська Німеччина розсипалася в купу гру-зу, розторопчена могутною зброєю її противників; тих противників, яких невикривле-на ідея демократії стала фун-даментом побудови їхнього державного організму.

Та не тільки мурі міст розсипалися в руїну. Розприспа-ся, як мильна банька, також і нацистська ідеологія та мо-раль, і душу німецької люди-ни сповнила порожнеча. Одні з них це десь по закутках спують мрії про „надчоловіка“, а другі блукають як блудні вів-ці, не знаючи свого шляху. Але є й такі, що шукать нових доріг, нових ідей, нового життєвого змісту, б о інакше жит-тя людини скоюється до веге-тативної тварини... Лиш кривава зоря все ще горить над світом. Та прийде черга і на неї, розсиплється і вона в пил. Не можна будова-ти людського щастя на гризку, на крові і слізах. Тому і со-ветську людину чекає також отся духовна криза. Її можна бачити вже й в теперішній со-ветській дійсності. То ж со-ветська філософія не найшла ніякого ідеалу на місце Бога та християнської моралі. Не заступили їх „ісціяні“, „геній людства“, опікун і батько на-родний“, ні піднесена на висо-ту святости праця, ні ніщо. То-му й в останній час певний відворот від безкомпромісо-вого атеїзму, певна свобода ре-лігії. Та це далеко не вистар-чає. І, подібно, як задовільна душа нациста, прийдє час вели-кого душевного заломання со-ветської людини. Ця криза о-

(Докінчення на стор. 3-тій).

ВАЛЕРІАН ПІДМОГИЛЬНИЙ

„ТРЕТЯ РЕВОЛЮЦІЯ“

Оповідання

1) Було коло першої години ночі. Ксана, схилившись на довге підвіконня, часом торкаючись чолом холодного скла, дивилася в сіру далечину, де лунали такі дивні, страшні, а дуже звиклі звуки. Бій близькав. Прозоре стукотіння куле-метів, безладна тріскотія рушниць, раптом вибухи шрапнелів, що недавно ще були мов марево невинне, снували й прооблягали місто. Несподівано знімались ракети й освоювали на мить небосхил. Потім важко били гармати.

Ксана дивилася на рівні вулицю, що простягалася туди, до стрілом напоеного морозу, мов стара пані грому, жаха- і на будинки, що скам'яніли лася пострілів. І на селі, де вздовж неї. Ксана думала: у жили вони, бої видавалися, де тих будинках поховалися, при- шушилися по льохах люди, за-

Вона питала:

— Що буде, як прийде Мах-но?

Він сміявся:

— Лікуватиму його молод-ців.

Махно прийшов і розстрі-ляв її чоловіка. Десь за се-лом, уночі.

Бій був вже у місті. Луна- несла постріли поплід самі вік-на, земля стугоніла, приймаю-чи гарматні набой.

Партія білих з чорними кінчається на користь чорних, — промовив Андрій Петрович.

Ксана мовчала. Вона стели-ла свої думки туди, де тан-цювала смерть. В пострілах вона вчувала симфонію смер-ти. Бій — це музика, це за-лізна оркестра. Вона уявляла собі степи. На високій, дзвез-ній могилі стоїть смертельний диригент. Це Махно. Який він? Бо він убив її чоловіка.

І от, піддавшись гарячій навалі жалю, Ксана заридала. Вона на всю глибину відчула жах долі й небагатаність бо-ротьби, що точилася, все о-сторонь захоплюючи й лютую-чи.

Андрій Петрович взяв її за руку й солощ повів з тем-ної кімнати. — Годі, годі, — казав він, — бачите, куди доводить хо-рообрість.

Стрілянина розлягалася не-видною курявою десь зовсім-близько, ніби стріляно рап-том зза плеча; над головою, зідхнувши, розпадались шрап-нелі, будинки нервово кида-лись і тріпотіли.

Андрій Петрович звів Ксану сходами до льоху, де сиділа родина. Тут, під землею, у світі похлилого каганця, бій озивався притлумленим грюкотом. У цій напівтемря-ві, невиразні тінні від себе ки-нувши, збились люди.

Худий чоловік, урядовець пошт і телеграфів, господар помешкання, глянув на Андрія Петровича з німим питанням.

— Махто, — відповів той.

— Махнівці взяли! — верс-нула дружина урядовця в пальці, закахлявшись з важкої-вогкості повітря. Її змучили-безсонні ночі, на обличчя ля-

гли темні зморшки, очі зне-сидили від чекання.

Ксану посадили на дзиг-лику коло каганця, і вона си-діла, схиливши голову. Її ко-са, звільнившись від прищип-люнок, тихо зсунулась і звисла поруч.

На хвилю всі змовкли. По-стріли рідшали, вшухали. Гім-назист 5-ої класи Колька, ви-користавши тишу, заявив про-своє невдоволення.

— От бачиш, мамо, їх і не-вбило. А мене не пустило.

— Мовчи! — гукнула на нь-ого мати. — Ти варвар. Ти му-чиш мене!

— Дядьку Андрію, — казав Колька далі, на неї не зважа-ючи, — знаєте, скільки раз-стрельнували? Я підрахував з-нудьги. Сто тридцять вісім! Грубо, правда?

Мати схопила його просто за обличчя й шардонула: — Ти ізверг! Ти душу мені-вимаєш!

Колька, пригладжуючи во-лосся, тихо скаржился дядь-кові:

Махна боїться, а на мені

зриває. Треба терпіти.

Бій кінчився. Каганець жа-лібно мигтів.

— Ходімо, ходімо нагору, — похлило казала Марта Данилівна, господиня, — по-гано як вони знайдуть нас тут...

Колька повагом пішов по-перед. Андрій Петрович з го-сподарем узяли на руки Ксану — вона заснула.

(Дальше буде).

Чи Ви вже вписали своїх дітей до У. Н. Союзу? Коли ні, впишіть сейчас!

Д-р Л. Мшуга.

Панамерикансько-українська допомога визвольним змаганням українського народу

(Доклад, виголошений на нарадах Панамериканської Української Конференції в Нью-Йорку).

5)

Узяли зі собою кивот завіта, душу нації.

Не входить в обсяг того реферату застановлятися над такою важною проблемою, яку дехто виділяє, а саме, що українська еміграція в 1941 році, не упорядкувавши себе, стала в ріднім краю не значною організацією, але громадянської війни в найгіршому крайньому неморальному розумінні, чи що-принесе нова еміграція рідній землі, як буде нагода до неї, вернути: „Чи український владний мир, чи нову братовбивчу війну?“ І хоч годиться з тими, що пишуть, що це є „питання життя і смерті, навіть більше: питання честі і безчестя“, не будемо про це, ширше говорити, а згадуємо за це тому, бо воно зв'язане до певної міри і з нашою акцією допомогти визвольним змаганням України. Українська нова еміграція, що розуміє „питання життя і смерті“ чи „честі і безчестя“ української нації і відповідно до нього, будучи на вигнанні, гуртується, об'єднується і замиряється, буде величезним плюсом у праці в користь України, де б дія праця не велася, себто, і на американських континентах. Тому слушно пише один з нових політичних емігрантів (д-р М. Шлемкевич):

„Щоб виконати репрезентативне завдання, питоме кожній політичній еміграції всіх часів, наш сучасний політичний іхот мусить упорядкувати свою духовність і свою політичну організованість. Громада розсварених людей і груп, де гомо гоміні люпус, де група для групи, тісна вівків, не може достойно боронити своїх задумів перед чужим світом. Навпаки, в такій стані еміграція може тільки виправдати перед світом свою долю, доказуючи своєю поведінкою, що та доля цілком заслужена... Еміграція несе зі собою у світ Кивот завіта, душу нації і має повернутися з нею, збереженою в чистоті в рідний край. Емігранти є не тільки репрезентантом, але і носієм українського національного світу і його субстанції“.

Нині іде в Україні послідовне, грубе, насильне нищення духа і самої субстанції української нації. Наше завдання представити, що небувало в історії людства тиранію американському світові. Без допомоги нової української еміграції, але духовно й морально сильною, це було б не можли-

во нам зробити навіть при найбільших наших зусиллях і найбільших фондах. Думаю, що світліші уми нової української еміграції ці речі добре розуміють. Вони ж самі виказують, яким великим нещастям є занархізована еміграція з різними державними, революційними чи якими іншими центрами; з яких кожний на власну руку інформує, або що гірше, представляє себе як одиницю авторитетний провід, та ще й демократичний, об'єднуючи водночас невинно інших навіть за такі політичні чи інші вчинки, за які Аліанти досі ставили деякого під суд. В таких обставинах, коли такі речі доходять до урядів наших країн, чи до преси—а про це останнє вже дбають добре більшовики — не легко вести акцію в справі допомогти визвольним змаганням України.

В таких обставинах навіть важко діставати від своїх гроші на ведення такої акції!

Боронили ввесь час, як зміли і як могли.

Теж і нам, як і новій українській еміграції в Європі, биль стискає серце, що світ не оцінює як слід героїських вчинків Української Повстанської Армії. „Українська Трибуна“ (з 28 вересня 1947) слушно пише, що на всіх українцях у світі лежить обов'язок „спростовувати фальшиві інформації, викривати чужу агентурну пропаганду та подавати правдиві вісті про Українського народу“. Теж правда, що вся українська еміграція повинна „критично на весь світ про те, що це і що є Україна, за що ми боремось, хто є в УПА, що таке наш визвольний рух, хто є люди, що цей рух очолюють“. Теж усі ми повинні всім ясно сказати, що за гітлерівської окупації за українську державність „страждали в концтаборах десятки тисяч найкращих синів України“, що за неї „гітлерівські горлорізи гнали на смерть тисячі українських людей“, та що український нарід „не склав зброї“, а навпаки „скрипив свою боротьбу“. Теж мусимо світові довести, що „УПА—це найбільш дисциплінована і найхоробріша армія, що виросла на ідеології українського визвольного руху і поставила собі тільки одинокі завдання: вибороти своїм зусиллям—Вільну Українську Державу“. Але це все є якраз

те, що ми по своїх силах тут робили, а як не зробили більше, то теж тому, що між тими, які повинні б помагати розголошувати ці великі речі, нема цієї національної дисципліни, яка характеризує борців УПА. Для нашої акції в Америці потрібні були добре провірені матеріали, з яких виходило б на яв, що весь український нарід, де тільки мав змогу, не складав зброї, а боровся і гинув в боротьбі з гітлерівськими горлорізами, чи з більшовицьким НКВД. Так ми собі це уявляли і таке голосячи, значно характер нашо-го народу. Та як зачали надходити вісті з деяких кін нової української еміграції в Європі, то в них не тільки не було добрих матеріалів, потрібних для розголосу героїства українського народу, але було багато такого, що давало змогу ворогам визвольних України використовувати ці „матеріали“ на шкоду української нації. На жаль це продовжується і донині, бо ще далі засилується нас лашквілізм, з яких віє вузьким партійництвом, ненавистю брата до брата, взаємними обвинуваченнями чи спорами за те, яка група керує чи не керує Українською Повстанською Армією.

Нам закидають як от „Українець у Франції“ (з 2 листопада 1947), що в час війни, коли „совєтська пропаганда, як союзниця англосаксонців, діяла дуже негативно для нашої справи“, то „в той час українці за океаном, не зуміли як слід відпарувати всі шкідливі і брехливі інформації Совєтів, що ще й тепер можна часопис, що „сьогодні ми можемо на повен голос заявляти цілому світові, що українська нація перша створила підпільний фронт проти німців. Що тоді, як ціла Європа мала своїх, так званих квізлінгів, як ціла Європа схилилася перед німецькою системою і нацистською культурою, коли майже по всіх центрах Європи знаходилися не одиниці, а маси народів на службі гітлерівської Німеччини, в той самий час маси українського народу, по-вторюючи—м а с и, виповідали криваву боротьбу німецьким загарбникам, німецькому тоталізму... В той час, на заході, між англо-саксонами, чи то в Америці, чи в Канаді, ба навіть в Аргентині, не існувало жадного українського інформаційного бюра, яке підкреслювало б нашу боротьбу, щоб звернути увагу альянтів, що українська маса змагається не тільки проти Кремля, але також з тією самою завзятістю проти нацистської Німеччини. Н той самий час, коли сотки й тисячі найкращих наших братів і сестер гинули під ударами двох професійних убивців, що різнилися тільки коліром, українці в Канаді та в Америці масово й добровільно пішли в канадійську й американську армії. Чи інформаційна служба, що повинна була існувати за океаном, спромоглася це використати? Піднести ці два чинники; перший: наша підпільна організація, та Українська Повстанча Армія, що змагається проти Німеччини, і другий: українці в односторонній американських і англійських, ба навіть польських, (армія генерала Андерса), також кривавилися за звільнення Європи і світу від нацизму“. Отже цього всього американські українці не виформистали, а щоб то було, пишеться далі у цій статті, якби так світ знав, що і в польській армії, що „покрила себе невимрушою славою на полях Фландрії, Італії, а головню в „Монте Касіно“ було „за підрахунок військових знавців 35% українців“.

Закінчивши таке українцям в Америці, автор стверджує як „головне й жалюгідне, що й тепер, в третьому році по за-

Відділ Наукового Т-ва ім. Шевченка—новий фактор в нашо-му громадському житті

ЗПРИВОДУ „СВЯТА КУЛЬТУРИ“ ТА ЗАСЛУЖЕНОГО ВІДЗНАЧЕННЯ ПРОФ. К. МАНИНГА.

Свого часу окремим кому-нікатом повідомлено, що дня 6-го листопада м. р. відбувся в Нью-Йорку перші сходи прихвних в Злучених Держав-вах членів Наукового Товари-ства ім. Шевченка і на цих нарадах та в порозумінні з відомим на еміграції в Німеч-чині Науковим Т-вом ім. Шев-ченка рішено оснувати в Аме-риці його відділ. На тому са-мому зібранні вибрано теж у-праву Відділу, з проф. Мико-лою Чубатим як предсідником та д-ром Романом Осінчуком як секретарем.

Новостворений Відділ Нау-кового Т-ва вже після двох м-сяців започаткував свої пуб-личні виступи „Святом Куль-тури“, що відбулося в Нью-Йорку, дня 25-го січня. Безпо-середньою нагодою цієї імпре-зи було заслужене відзначен-ня видатного американського вченого, знавця східно-євро-пейської культури та автора численних наукових праць, між ними теж з української історії і літератури, проф. Колумбій-ського університету, Кларенса А. Манінга, якого Український Вільний Університет вшанував призначенням йому диплому по-чесного доктора філософії.

Про самі програму імпрези та її виконання не доведеться багато писати; про це вже бу-ли подані інформації в пресі, як теж згадка про саму ім-презу та про відзначення по-явився в американській пресі (Нью-Йорк Таймс). Зверне-мо тільки окрему увагу на ви-ступі доповідників бесідників.

Свято, започатковане аме-риканським гимном, відкрив проф. М. Чубатий, виявляючи його ціль та повідомляючи рівночасно про створення А-мериканського Відділу Науко-вого Т-ва ім. Шевченка, ста-ранням якого ця імпреза і від-бувається. У формальній пе-редаті диплому проф. Манін-гові проф. Чубатий з черги підкреслив американські мо-жливості для української куль-тури. Проф. Манінга відзначе-но почесним доктором філо-софії за його видатні праці в ділянці української історії та літератури для англо-саксон-ського світу. Але немає відзначення, яке можна б йому признати за те, що він мав відвагу ска-зати правду, без огляду на те, чи вона популярна, чи ні — говорив проф. Чубатий.

Д-р Лука Мшуга говорив від імені Українського Наро-дного Союзу, з яким проф. Ма-нінг тісно співпрацює та ста-ранням якого й появилися на-писані проф. Манінгом твори. Видані Українським Народним Союзом твори в англійській мові американських і україн-ських авторів мали справді пе-реломове значення для англо-саксонських поглядів на Україну та українську справу. Про це може посвідчити теж велика кількість листів від визначних американських державних му-жів, вчених, публіцистів та а-мериканських інституцій, що ними вони відгукнулись на пе-реслани їм книжки про Укра-їну та частину з яких бесід-ники навіть.

Д-р Роман Осінчук говорив про українську культуру сьо-годні та її вигляди на майбут-нє. Українська культура, як і український нарід зазнає най-більших знущань і заперечень та втрат. Проте, вони не тіль-ки не падають, але з кожним роком вперто і послідовно ро-стуть та розвиваються. Тіль-ки на тлі історичної долі у-країнського народу можна зро-зуміти і належно оцінити теж українську культуру.

голосив в англійській мові до-клад про „Український вклад в американську культуру“ і це був без сумніву один з най-кращих докладів, що їх будь-коли доводиться чути, як що-до змісту так і форми та ви-голошення. Ви слухали До-брнянського і ваше серце спра-ді росло-росло. Бо це, що проф. Добрнянський говорив, не були фрази, ані заклики, але тільки тверді, наявні фак-ти, ці факти, що кажуть вам піднести чоло та закручувати рукави до праці. Рівночасно вони давали вам найбільше вдволя, що недаром наша громада користується аме-риканськими вольностями та їсть американський хліб, як теж на-вивали ваше серце гордістю, що творчість української ду-ші, ума і рук увійшли у вели-ку скарбницю американської культури, американської ду-ховості та американської си-ли. Це, наприклад, що укра-їнські колядки входили в склад американської різдвяної про-грами, що українські мистець-кі вироби здобувають собі та-ке саме загально-американське право громадянства, як їх ма-ють властивості будьякого а-мериканського стейту, це, що не один фрагмент українських народних звичаїв сьогодні вже можна спостерігти в загаль-но-американських звичаях, все це і подібне є цим великим вкладом нашої відносно невели-кої громади в загально-аме-риканську культуру і воно ще дождає своєї оцінки. Окре-му ділянку становлять укра-їнські люди, що працю свого творчого ума і рук віддають на розвиток і ріст американ-ської культури і сили. В доказ того проф. Добрнянський зга-дав тільки для прикладу до-брій десяток українських і-мен, що сьогодні на відпові-дальних становищах чи то про-фесорів американських універ-ситетів, чи інших установ. Не має ділянки американської життя, де не проявлялися б та-де не давали б свого вкладу українці. Від винаходу та до-слідів над атомовою енергією починаючи через університе-ти, музичні консерваторії, театр і кіно, ген аж до чорнороба на фабриці зустрічаються у-країнські сліди. Новостворе-ний Відділ Наукового Т-ва ім. Шевченка може з часом стати цим фокусом, через який пе-реходитимуть американсько-у-країнські культурні проміння та освічувати культурний по-хід і розвиток обох народів, американського і українсько-го.

На окрему увагу заслуговує виступ проф. Манінга, що складаючи подяку за це ви-соке відзначення, говорив теж зі свого американського ста-новниці про українську куль-туру, про свої погляди на неї та про дальші можливості її розвитку. Він, як американець, не без причини одушевляється українською культурою та українським народом. Бо в них він бачить невичерпане дже-рело мало відомих в англо-саксонському світі культурних до-сягнень та нового культурного прогресу людства.

Хор церкви св. Юра під ке-рівництвом Теодора Онуфри-ка виконав головну частину мистецької програми, потвер-джуючи вже закріплену за ним славу одного з найкращих у-країнських хорів в Америці, як що до кількості так і яко-сти та добору голосів. Відсіп-каніє ним в першій точці „По-жання“ Веделя зробило коло-сальне враження. Подібне мож-на сказати й про інші точки

концертової програми, допов-

ХОРА ДУША

(Докінчення зі стор. 2-гої).

хопить теж і душі наших бра-тів і теж і вони будуть шукати нової правди.

Як же відродити людські ду-ші? На чім будувати вихован-ня людини? Є тільки дві доро-ги до вибору: одна та, якою пішли нацисти і більшовики, дорога крайнього матеріалізму. А друга дорога це та, яку вка-зала рука Господня великому пророкови у падаючому куші. Та, якою проходив відтак Бо-гоочоловий власними ногами. Третього шляху немає. Отже відродження хорі душі муси-ть іти шляхом виховання та пересиховання людини в душі християнського гуманізму. І не поможуть тут самі недільні проповіді з амвонів, ні марево-ти смерті з косяю, ні пострах пе-кольного вогню з рогатими і хвостатими чортами з вилами. Бо як перестає діяти страх, людина перестає бути мораль-ною. Треба вицілювати в ду-шу людини християнські ідеали любови ближнього, пошано-вання його індивідуальності, його думки, його переконань, взаємної толеранції релігійної і політичної. Іх треба вицілю-вати в душу людини так, що-би вони стали його власним

внутрішнім почуттям, його власною моральною засадою. Нехай ідеї, що виникли з релі-гійного почуття зливаються в одне із чином, так, щоб не було розкодження поміж ни-ми. Бо коли будемо мати на-устах любов ближнього, а в-серці будемо носити ненависть до нього, тоді в важких годи-нах проби зійдемо напевно на вірний шлях. І завдання батьків, проповідників та педагогів, виховати в людині отсе внут-рішнє моральне почуття, отсю єдність ідеї і чину.

Та на шляху до здійснення того ідеалу стоїть ще дуже ба-гато перешкод, а найбільша з них, це непризнання народами національних прав. Різні при-чини склалися на те, що од-ні народи побудували свої держави скорше, а другі пізні-ше, а то й зовсім не могли їх побудувати. А ближній не тіль-ки, що не допоможе у цій побу-дові, але навпаки, де тільки мо-же, шкодить їй, а то йде огнем і залізом на підбій. Підбита нація не може виховувати своїх дітей в любові до воро-га, який топче її. В її серцях палає ярким вогнем почуття ненависті і жадоба помсти за нанесені зневаги і кривди. То-му й Христове царство на зем-лі, царство любови ближньо-го, може бути здійснене тоді, як не буде націй пануючих і поневолених, панів і рабів, ви-щої і низчої раси, партійної еліти і непартійного робучого

класу. Чим же то не гіркий парадокс, щоб в ХХ-му сторіччі, віші неімперічного розвитку, техніки і фантастичних рекордів, у ві-ці мрій про міжпланетарну ко-мунікацію, ближній борюється за примітивне право на існування національної спільноти?!

І тут християнська церква може виконати велетенське завдання. Своєю могутнім ау-ритетом може вона впливати на розв'язування національних конфліктів. Вона може ужити цілого свого впливу на те, щоб втреті розв'язати спра-ведливо, згідно з християн-ською етикою, теж і націо-нальну проблему — під зна-комом вічності. А коли церква виконає те важке завдання, коли остаточно будуть розв'язані всі ті пекучі і наболілі пи-тання, тоді, оновлені христия-нською мораллю нації, змо-жуть об'єднатися в одну все-світну, християнську громаду, на тих засадах, які виписала Рука Господня на кам'яних скрижалях.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода“.

УВАГА! НЬО ЙОРК, Н. Й. УВАГА!

УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАПОМОГОВЕ ТОВАРИСТВО „ДНІСТЕР“, ВІДДІЛ 361 УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ,

улаштує цього сезону:

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

— що відбудеться — В СУБОТУ, 21. ЛЮТОГО (FEBRUARY 21, 1948) В ШКІЛЬНИЙ АВДИТОРІ СВ. ЮРА В НЬО ЙОРКУ, 217 EAST 6th STREET

Початок 7:30 вечір. Вступ 75 ц.

МУЗИКА ПЕРІОРИДНА.

Просимо місцевих і позамісцевих українців прий-ти на цей Баль. Уряд Товариства постарается тим разом, так як усе, про здорові напикти та свіжі пе-рекуски. За добру забаву ручить Уряд Тов. Дністер.

(Продовження на стор. 4).

TENDERED BY
DANCE St. Vladimir's Ukrainian Club
AT OUR
NEW LARGE PARISH HALL
334 EAST 14th ST., NEW YORK CITY
Saturday, February 21, 1948 - 8:00 P. M.
Featuring Nick Anton & his Hylites
ADMISSION 65c

Leap Year Dance
sponsored by
UKRAINIAN SITCH YOUTH
— AT THE —
UKRAINIAN SITCH HALL
Cor. 18th Ave. and 12th St., Newark, N. J.
SATURDAY, FEBRUARY 21, 1948
JOE SNIHUR & his Radio-Recording ORCHESTRA
Admission 85c. DANCING 8 P. M. to ?

Панамерикансько-українська

допомога...

(Продовження зі стор. 3).

кінченні війни" українське громадянство в Європі поза Україною ще не змогло "подати про це до відома світу".

Автор, як бачимо, не здає собі справи, звідки американські українці могли діставати ці відомості в часі війни, коли навіть нині, як виходило б з його власного писання, що нема там кому "після переведення слів над усіма тими випадками", ці речі зібрати і світові розголосити. Він теж не знає, що в часі війни вся американська преса розписувалась широко про "українські маси" і Першу, Другу, Третю і Четверту Українські Армії, які бують німці, згадуючи при цьому час від часу про Власова та інші дрібні групи чи особи, які є з німцями.

Американські українці, оскільки могли, добре боронили й тоді українське ім'я і визнавали, що як "українські армії", так і "маси" дісно борються по героїчній проти Гітлера, тільки що це не означає, що вони є за Сталіном. Американські поляки мали тоді лояльну матеріалів про польську боротьбу, а доставляло їх польське підпілля до Лондону, чи навіть просто до Вашингтону, і то вже навіть в перших місяцях німецького наїзду на Польщу. Українці на американській землі довідувались про своїх братів на рідних землях тільки з воєнних звісток, чи з польських-лондонських ревіляцій, в яких часом згадувалося про українців, як от про події на Волині, чи про це, що видається у Кракові й т.п. Про українців в польській армії в Італії ми дізнались щойно з двох звістків, які надійшли від воїнів, що брали участь в боях під Касіном та в яких благах і не вважали їх ім'я, щоб їх імена не перекладалися. В подібний спосіб писали навіть ще пізніше українські воїни з тих польських частин, що були в Англії. Ми писали на різні адреси до Італії, щоб дізнатись про українську участь в боях під Касіном, бо про ці бої писала багато славного американська преса, але не могли ніяк нічого довідатись.

Першу коротеньку вістку про Українську Повстанську Армію дістали ми зі Швеції. У ній говорилось про повстанців Тараса Бульби. Її розголошення в такий спосіб, у який можна було в тодішніх часах такі короткі вісті розголосити, бо ж тоді в цілій Америці не знаходили слів похвали для "союзника" Сталіна.

По війні зачали надходити інші "матеріали", які не дуже то надавалися для інформування американського світу про українську боротьбу з німцями. З усіх тих матеріалів ми вибирали те, що найкраще надавалося до висвітлення питання, для якої це боротьби повстанців Українська Повстанська Армія, про яку вправді вже зачали появлятися в американській пресі вісті, але дуже бідні.

Тому що так було, дуже нас здивували статті в "Українській Трибуні" (серпень 1947) п.з. "Подув свіжого вітру", з яких довідуємося, що в часі війни можна було робити в Америці великі речі в українській справі, але "ніякої скоординованої акції тамошнього громадянства в українській справі в роки війни в З.Д.А. не було". Ще й чорними буквами віддруковано цей закид!

Чи такий дійсно було? У відповіді на це згадаю хоч за величавий Конгрес американських українців, що відбувся 24 травня 1940 року в Вашингтоні в присутності мало-чи не тисячі делегатів з усіх цинів Злучених Держав, та на його промовляло велике число видатних сенаторів та

конгресменів, що стояли дуже близько уряду. Цей конгрес виразно заявився проти німецького, російського та польського імперіалізмів, а за незалежну і демократичну українську республіку, що й передала численна американська преса. Конгрес проголосив що: "Український народ жив і розвивався впродовж цілої своєї історії демократичним шляхом...", що "ми рішуче і беззастережно відкидаємо ідеї, на яких оснований не тільки більшовизм, але так само фашизм та нацизм, як не-українські, незгідні з найліпшими українськими традиціями, шкідливі для поступу українського народу, ворожі для свободи думки і совісті", що "війна в Європі накладає на українську еміграцію за океаном обов'язок піднести перед світом голос в обороні прав українського народу на власну державу".

Так ставили американські українці цю справу на інших конгресах в часі війни чи по ній. В такий спосіб відбивали вони в часі війни численні клевети, кидані на акцію допомоги визвольним змаганням українського народу в Європі, чи на самі ці змагання. Та як-що автор статті в "У.Т." мав би на увазі працю у часі війни своїх американських інформаторів, то він мав би цілковиту рацію. Іхньої праці тоді взагалі не було.

Не відповідає правді теж і таке писання, що "у Вашингтоні розглядали українські визвольні змагання як вороже для Америки становище", як це повтаряє за американським "інформатором" автор статті в "У.Т.". Так, якби Вашингтон був нам аж так чужий, то яким чудом ці, що й в часі війни кидали загарбання України Москвою і далі попірали самостійницькі змагання українського народу, могли були наприклад, виграти боротьбу зі сильним тоді Рошен Реліф та ще дістали остаточно згоду уряду на самостійний Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, якого повстання — що теж дуже важне — заініціювала політична організація — Український Конгресовий Комітет? До того Рошен Вор Реліф була урядова агенція, визнана Советами як одинока теж і для українців в Америці! Саме тому, що ми не годилися на співпрацю з Рошен Вор Реліф, вона розголошувала про тих, що її не визнавали, що вони є в спілці з нацистами, зг. з тими в Україні, що ніби служили Гітлерові. Ці справи знаходили відгомін не тільки в американській пресі, але були широко обговорювані в Вашингтоні, в уряді, не раз, а десятки разів, бо проти-українська пропаганда заповідала раз-у-раз, що доставить "нові факти" про "співпрацю" з німцями тих нещасних жертв більшовицького та нацистського варварства, які опинилися на

РІЧНИЦЯ ЛИТОВСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ (Докінчення зі стор. 1-шої)

Злучені Держави Америки не визнали советської окупації Литви і представник вільної Литви досі акредитований у Вашингтоні. З нагоди 30-річчя проголошення Литовської Республіки американська преса надрукувала довші редакційні статті. Нью Йорк Таймс стверджує визначну роль американських литовців у визволенні Литви зпід російсько-царської неволі та в теперішню боротьбу проти більшовицької окупації. Згадуючи про теперішню боротьбу литовського народу, Нью Йорк Таймс у висновку стверджує: "Раніше чи пізніше світ мусить прийняти до відома цю боротьбу та дати їй належну підтримку".

СОВЕТСЬКА АРМІЯ ГОТОВА ДО ОКУПАЦІЇ ПАЛЕСТИНИ.

Єрусалим, 15. лютого. — В арабських колах висловлюють переконання, що з тою самою хвилюю, як британські війська залишають Палестину, туди увійде пригтована вже для цих цілей советська армія. Советська окупація Палестини мала б відбутися під формою "нагляду над виконанням постанови Загального Зібрання ООН" щодо поділу країни. Подібні побоювання висловлюється теж в американській пресі.

ЖИДІВСЬКІ ГЕТТА В СОВЕТСЬКОМУ СОЮЗІ.

Прага, Чехословаччина, 15. лютого. Зі Советського Союзу надходять далші повідомлення про пляну протижидівську політику большевицького уряду. Створену ще на початку існування Сов. Союзу жидівську автономну область в Білорусії тепер дається перетворюється у "всесоюзне жидівське гетто". По цілому

скитальщині та яким ми бажали допомагати. Тим не хочи сказати, що ми тут зробили дуже багато, не буду вникати, чи можна було в часі війни більше зробити. Мені тільки важко зрозуміти, для яких цілей інформуються наших рідних на скитальщині так неправдиво про акцію американських українців в часі війни. Якщо це має бути творення дороги "новому провідові" й "новій організації" в Америці, то це дуже наївний спосіб партійного рекламування, а коли йде про загальне добро, то й нерозумний, бо намагається шкідити цьому, що є зорганізоване та об'єднане й дійсно працює для добра української справи.

НОВА КНИЖКА! "БЕЗХАТНИЙ"

Написав — О. ЛУГОВИЙ.
Поїсть з життя українців у Канаді в двох частинках.
Нагороджена на Літерат. Конкурсі Укр. Народ. Союзу З.Д.Держав в 1945 році.
300 СТОРІН ДРУКУ. ЦІНА \$2.00.
Замовлення слати до:
Svoboda, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

Союзи, крім хитрого підбурювання населення проти жидів, ведеться чистка жидів з будь-яких відповідальних постів. Проти нової хвилі антисемітизму з боку советського уряду, жидівські мешканці Советського Союзу починають надсилати протести до Кремля. Такий протест мав висловити теж Лазар Каганович, ще єдиний жид, що залишився на високому пості та в ласці Сталіна.

В ГРЕЦІ ПОКЛИКАНО ПІД ЗБРОЮ П'ЯТЬ РІЧНИКІВ.

Атени, 15. лютого. У зв'язку зі збільшеною комуністичною загрозою в країні, грецький уряд покликав до військової служби 5 нових річників. Загальна сила грецької армії має бути збільшена до 200,000 як теж пригтовано відповідний закон про організацію, вишкіл та озброєння міліції.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

Коліяда Чорноморської Січі.

Організація Чорноморської Січі в Джерзі Сіті, Н. Дж. існує від 1930 р. і кожного року її члени їдуть колядувати, а дохід з коляди призначають на народні цілі. В цьому році закладали \$524.50, гроші призначені на допомогу скитальцям і Українській Повстанській Армії.

Жертви зложили: по \$10: Т. Місирі, С. Гладкий, Е. Крук, К. Качала; по \$5: о. В. Лотова, К. Колодій, М. Кляпо, М. Ліпка, Т. Кричовський, С. Федоров, Е. Нечесний, Д. Малай, П. Нагачевський, Пелевич, В. Лупиняк, М. Децевич, П. Мелен, М. Перхун, П. Левицький, В. Гіль, С. Костів, А. Мазур, П. Лахощий, Ю. Трен, Н. Петришин, С. Кот, Л. Болотнянський, М. Малях, С. Жуковський, І. Миць, М. Кругар, Л. Кулич, Е. Чомин, В. Цан, П. Дмитрів, І. Жулинський, по \$4: П. Костик, П. Мишин; по \$3: М. Стегницький, К. Станіславський, С. Гріда, П. Чолик, Ю. Мазур, П. Світницький, А. Нестор, Н. Мурса, І. Крайник; по \$2: о. Я. Данильчук, В. Ценько, М. Мандра, П. Брідський, В. Попко, А. Пельо, Р. Гулькевич, М. Фурка, К. Оленгас, С. Гребиняк, М. Бучинська, М. Самір, І. Процик, І. Биковський, І. Колпак, С. Боднар, Т. Вако, А. Долонський, І. Пельо, Ф. Сенишин, І. Мандак, Д. Чайка, Г. Паньків, Г. Савчин, М. Панкевич, П. Кутній, А. Качан, С. Гришейко, І. Гуральчик, С. Кноска, С. Осціславський, Т. Павліна, І. Шибунка, А. Лупиняк, М. Навріт, В. Панаківський, І. Гринів, А. Зазуля, Д. Денека, С. Федейко, С. Гнира, М. Сивак, І. Прокоп, М. Гумин, І. Стадник, М. Юречко, М. Юрків, В. Кушнір, Рибка, Т. Барна, К. Піддубчишин, І. Андрусько, С. Запотічний, К. Коблян, І. Коблян, М. Трусевич, А.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

САВТ ПЛЕНФІЛД, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Просвіта, від. 312, відбулися в суботу, 21. лютого, в год. 8. вечір, в церковній залі при Делмар Ебені. Присмо членів прийшли на ці збори, бо маємо важні справи до пологодження, між іншим буде вибір касієра на місце усталишого Заводського. — За уряд: В. Хміль, предс.; В. Дибало, секр.; П. Дибало, організатор.

АСТОРІЯ, Л. АП. — Місячні збори Бр. с. О. Ніколая, від. 5, відбулися в неділю, 22. лютого, в год. 2:30 пополудні, в галі У. Д. Г. Клубу, 31-14. — За уряд: Присмо асх місцевих і позамісцевих членів і членів явилися на ці збори, бо маємо важні справи до пологодження. Присмо прирвети з собою нових членів до р. У. Н. Союзу. — За уряд: М. Галан, предс.; Г. Василік, кас.; П. Барнич, секр.

Патриляк, М. Салюк, В. Бутковський, А. Мандак, А. Миланович, І. Коцюба, В. Левицький, М. Сайчук, С. Скородинський, І. Хоминський, М. Турчинський, Н. Заяць, І. Жарський, І. Гусар, І. Кошицький, І. Грабар, І. Микитка, М. Брингілевич, М. Баран, М. Миланович, М. Челах, А. Тизько, А. Вархол, Г. Готра, П. Дмитрів, М. Баран, М. Попович; по \$1.50: В. Малай, А. Возняк; по \$1: Ф. Леньо, Н. Пігура, П. Світлик, А. Евусак, А. Бусько, П. Свідрик, С. Турчинський, Е. Баран, Ф. Савчук, З. Мазур, Т. Журавецька, Ф. Навацик, М. Кавочка, І. Стиранка, М. Хомяк, К. Хомяк, В. Маланяк, С. Кішей, С. Морак, В. Хомяк, В. Челах, Я. Олсон, І. Підгорещкий, А. Кухар, І. Стельмах, Д. Кішей, М. Бурак, А. Корналь, М. Мигович, Д. Феленчак, І. Мікула, Е. Хитринь, Т. Шмайла, В. Чорний, К. Кречковська, Н. Н. І. Фурка, К. Венгер, С. Ціцора, І. Васько, С. Дикта, І. Кіш, Б. Шустикевич, Я. Олінський, К. Бяла, А. Петрусь, І. Піхович, А. Вальчук, М. Гриник, А. Курида, М. Перій, І. Шибунка, Г. Павелко, В. Каритчак, Т. Панькевич, М. Гурзо, С. Лашок, В. Хвалик, В. Сивак, М. Шамбель, М. Гумин, Ю. Розмаїт, П. Судьо, Т. Фучила, К. Бекаш, А. Світі, Р. Дорош, І. Пулчик, С. Качмар, Чомко, Т. Поранські, І. Ярош, Ф. Фурка, Т. Пельо, О. Пельо, М. Демчишин, Шарамович, М. Лашок, М. Запотічний, М. Мельник, І. Мадіна, В. Гела, Мехарти, А. Скопичев, С. Перинська, Пельо, М. Кутс, Гнатик, І. Кузімка, М. Задарко, Е. Лазорка, Т. Загорбінський, В. Гавей, В. Загорбінський, М. Бобер, М. Курило, І. Білас, М. Бас, М. Теренчак, В. Плечин, О. Яцків, А. Сисак, Загорбінський, Е. Фусак, Р. Козар, А. Зімовський, К. Ленович, А. Росолук, А. Телер, М. Боднар, М. Глухан, К. Корбецька, А. Малик, Скіл, Махрон, А. Фурка, А. Шаран, І. Дрібніми \$1.50.

Заколядовану суму \$524.50 призначено: \$200, то на цілі ЗУАДКомітету; \$75 на працю УККомітету; \$50 переслано Укр. Катол. Доп. Комітетові у Стенфорд та \$100 на УПА і \$25 на допомогу буйшим політ. в'язням.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. І. Франка, від. 83, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбулися в неділю, 22. лютого, в год. 1. пополудні, в домі Тов. У. А. Г., 847 Н. Френклін ул. Присмо членів прийшли на ці збори. Визнаємо членів, котрі платять річно, щоб зложили свої річні вклади. — С. Чорномас, секр.

ПАСЕРІК, Н. ДЖ. — Повідомляємо членів і члениць Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, що місячні збори відбулися в суботу, 21. лютого, в год. 7. вечір, в У. Н. Домі, 237 Гавл Еве. Присмо членів прийшли на ці збори, бо є важні справи до вирішення. На річних зборах вибрано той самий уряд, що був: Дібрано 2 нових до всіх підримств: М. Ленті, І. М. Припхан мол., М. Припхан стар., рек. секр., 94 Madison St., Passaic, N. J. Tel.: Passaic 2-6154-J.

ГРИГОРІЙ КОВЕРДОВИЧ

повідомляє, що його форієрська робітня є тепер під числом 265 East 4th St. BETWEEN AVES. & C New York City Telephone: Spring 7-3566
Приймає замовлення на НОВІ РОБОТИ І ПЕРЕРІВКУ та дає 20% опусту на всі роботи, а також ДАРОМ сторидж на літо.
Самий сторидж на літо 2% від сотні.

ТАРЗАН, ч. 1785. В руках здичавілих людей.

Коли Крас найшов красуню Джону, він відтягнув її на бік серед зловіщої радості.

"Ось глядіть, хто між нами є... жіночка! — з насмішкою говорив Крас. — "Що ви зробили з Тарзаном?" закликала Джена?"

Радість Краса перемінилася в лютю. "А що ти знаєш про того гучного дикуна?" — відрізав Крас.

Одначе один з бандитів вдарив Краса по руці. Потім він щось пошептав до провідника.

НЮ ГЕМБЕН, КОМ. — Тов. Любова, від. 370, повідомляє членів, що збори відбулися в неділю, 22. лютого, в церковній залі, 127 Парк ул., зараз по Ст. Болжі. Присмо членів і члениць прийшли на вирішення своїх належностей. Присмо прирвети своїх знайомих до вписати їх в члени. Дітей прийнято від народження. Уряд на 1948 рік вибраний: П. Волянскі, предс.; М. Довгий, заст.; В. Гіна, рек. секр.; К. Марушак, заст.; Р. Голубович, фін. секр.; В. Колесник, кас.; І. Палкін, заст.; контр. комісія: І. Хоміт, М. Сампала і І. Ліпчан; огл. хрорні: Параскевія Отолар для жінок, І. Василік і Д. Небор для чоловіків. Тому, що В. Гіна вибав до Європи, передано секретарю К. Марушак, 274 Fenwick St., West Haven 16, Conn. Присмо членів захотіли собі адресу секретаря.

ФОРМУЛЯРІ INCOME TAX ФЕДЕРАЛЬНОГО І СТЕЙТОВОГО ПОДАТКУ Витовняє в Офіс STEPHEN D. SATZEWICH 32 E. 7 St., New York 3, N. Y. Tel. GRamercy 3-0713

УКРАЇНСЬКА ГР.КАТ. ПАРОХІЯ СВ. ЮРА, НОРТ САЙД ПІТСБУРГ, ПА.

ДЯКОВЧИТЕЛЯ, який крім діякства має провадити хор і вечірню-школу (2 рази тижнево). Платня відповідно до умови. Кандидат повинен долучити свідоцтво від священника, при якому служив, або де перебував. Зголошення слати на адресу: ST. GEORGE CHURCH, 44 Doot St., N. S. Pittsburgh 12, Pa.

Comfortably air conditioned Lytwyn & Lytwyn UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS 801 SPRINGFIELD AVE. NEWARK and IRVINGTON, N. J. Even 5-4545

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО Завжди ШАДІТЬ дещо з вашого забезпечення. Ми укладемо прекрасні ЦІЛИНІ ПОХОРОН за \$150.00 У випадку смерті в рідній країні!

KAIN MORTUARIES, INC. Найбільший український погребельний заклад в Америці S. KANAI KAIN, Pres. 433 STATE STREET PERTH AMBOY, N. J. Phone PE 4-4646

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК 86 ELIZABETH AVENUE, NEWARK, N. J. Phone Bigelow 3-6762 225 WEST JERSEY STREET ELIZABETH, N. J. Phone EL 2-3611

ІВАН БУНЬКО УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК закладемо погребельно за \$150 ціна так низька як ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 8th St., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕНА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОУК, БРОУКЛІН, НЬЮ-ЙОРК І ОКОЛИЦАХ 129 EAST 76th STREET NEW YORK, N. Y. Tel. O'Harad 4-2563 Branch Office and Chapel: 707 PROSPECT AVENUE (Cor. E. 155 St.) BROOKLYN, N. Y. Tel. L'Esperance 5-6877